

DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU
REPUBLIKE HRVATSKE
CROATIAN BUREAU OF STATISTICS

ZANIMLJIVOSTI

Zagreb, 20. studenoga 2020.

Svjetski dan djece

Nepresušan su izvor radosti i sreće. Često su prava inspiracija, a njihov osmijeh najbolji je lijek. Nad njima bdijemo, usmjeravamo ih, a briga ne prestaje ni kad samostalno zakorače u život. Govorimo o djeci, najmlađim članovima društva, kojima je iz dana u dan potrebno pružiti maksimum ljubavi, pažnje i skrbi. Ipak, jedan dan u godini posebno je posvećen mališanima diljem svijeta, 20. studenoga, kad se slavi Svjetski dan djece. Upravo tog dana 1989. godine 196 država potpisalo je Konvenciju o pravima djece, čime su se obvezale svoj djeci jamčiti jednaka prava, štititi ih od diskriminacije i osigurati im pravo na razvoj i učenje. Iako je otad prošla već 31 godina, tema zaštite djece itekako je aktualna. Nas je to inspiriralo da provjerimo najnovije podatke o toj najmlađoj dobnoj skupini.

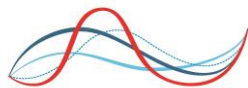
Demografski plus najveći na Jadranu i sjeveru Hrvatske

Rođenje djeteta poseban je događaj za svaku obitelj, ali izravno utječe i na širu zajednicu. U 2019. u Hrvatskoj je živorođeno 36 135 djece, od čega su 51,1% bili dječaci, a 48,9% djevojčice. Ti mali članovi našeg društva svojom prisutnošću unose dozu pozitivne i nade za očuvanje cjelokupne zajednice. Njih nije nedostajalo u onim gradskim sredinama koje su u 2019. zabilježile pozitivan prirodni prirast. Među njima se ponajprije ističu Solin (53) i Metković (49), a prate ih Kaštela (28), Čakovec (24) i Zaprrešić (19).

I manje sredine bilježile su demografska kretanja u plusu. Zanimljivo je da su, jednako kao gradovi, najveći prirodni prirast imale općine na Jadranu i sjeveru Hrvatske. Na prvome mjestu ističe se općina Podstrana (50), slijede je Župa Dubrovačka i Viškovo, koji su imali jednak prirodni prirast (49), te dvije općine u Međimurskoj županiji – Nedelišće (42) i Mala Subotica (27).

Najviše Luka i Mija

Oduvijek su postojali trendovi vezani za imena djece. Već neko vrijeme u modi su kraća imena, a u 2019. najviše mališana nazvano je Luka i Mia. Za nekoliko godina razredi će biti puni i Davida, Jakova, Ivana i Petra budući da spadaju u pet najčešćih muških imena u 2019., dok će se najviše djevojčica odazivati i na imena Ema, Lucija, Sara i Nika.

Tri četvrtine djece u vrtiću dnevno boravi osam i više sati

Za većinu djece prva dulja odvajanja od roditelja počnu pri upisu u vrtić. Na početku pedagoške godine 2019./2020. u nekom obliku predškolskog odgoja sudjelovalo je 139 682 djece, od čega ih je 89,7% bilo uključeno u redoviti program. Program predškole pohađalo je 9 861 dijete, dok je 4 527 djece bilo uključeno u kraći program. Igra, ples, svladavanje novih vještina, stjecanje novih prijatelja i iskustava – tako bi se najčešće moglo opisati vrijeme provedeno u vrtićima, u kojima 76% djece dnevno boravi osam i više sati pod budnim okom ukupno 13 617 odgajatelja. Na jednog odgojitelja i učitelja u prosjeku je u pedagoškoj godini 2019./2020. dolazilo desetero djece.

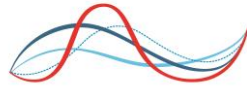
Obrazuje se čak 460 tisuća učenika

Neka djeca jedva čekaju školske dane. Neka se, vjerojatno pod utjecajem starijih braće i sestara ili prijatelja, ne raduju školskim danima. Odrasli će reći da nema ljepših dana od onih đačkih. Što god o tome mislili, činjenica je da najveću etapu života prije punoljetnosti provedemo u ulozi učenika. Na početku školske godine 2019./2020. ukupno je 314 148 učenika pohađalo osnovnu školu. Bilo je to uzbudljivo razdoblje i za 38 518 prvašića, koji su baš tada započinjali svoj dug obrazovni put, pun izazova. Osim mnoštva novih dječjih lica, susreli su se tada prvi put sa svojim učiteljicama i učiteljima, osobama koje će im u sljedećim godinama prenositi znanja, ne samo formalna nego i ona životna. U redovitome osnovnoškolskom obrazovanju odnos broja učitelja i učenika u školskoj godini 2019./2020. bio 1 : 9,1, dok je u obrazovanju za djecu i mladež s teškoćama u razvoju taj odnos bio 1 : 1,9.

Iako je osnovna škola puna izazova, velika prekretnica u životu svakog tinejdžera zasigurno je početak srednjoškolskog obrazovanja. Nova sredina, usmjerenje na specijalizirana znanja, kao i povećani opseg obveza nisu malen zalogaj za 40 315 učenika koji su školskoj godini 2019./2020. krenuli u prvi razred srednje škole. Time su ušli u sveukupni zbroj od 146 277 srednjoškolaca, koliko ih je ukupno zabilježeno u prošloj, po mnogočemu posebnoj, školskoj godini.

A što u slobodno vrijeme nakon škole?

Iz percepcije odraslih, ono što određuje djecu jest korištenje mnogo slobodnog vremena. Iako će većina sate nakon vrtića ili škole posvetiti igri, postoje aktivnosti koje ih mogu zabaviti, ali istodobno i obogatiti njihova znanja. Jedna od njih je odlazak u kazalište. U sezoni 2018./2019. u hrvatskim su

DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU
REPUBLIKE HRVATSKE
CROATIAN BUREAU OF STATISTICS

ZANIMLJIVOSTI

Zagreb, 20. studenoga 2020.

kazalištima odigrane ukupno 6 793 dječje i lutkarske predstave, koje su uživo odgledale ukupno 916 893 tisuće posjetitelja.

Možda suprotno uvriježenomu mišljenju, djeca i mladi imaju sklonost prema čitanju i posjećivanju knjižnica. Svaki učenik obavezni je član knjižnice osnovne (ukupno 883) ili srednje škole (ukupno 401) koju pohađa, što dovodi do podatka da su članovi osnovnoškolskih i srednjoškolskih knjižnica u 2019. činili 40% članstva svih knjižnica. No, izvan toga obaveznog članstva u školama, djeca i mladi rado posjećuju i narodne knjižnice. Naime, udio mlađih od 18. godina u ukupnom broju korisnika narodnih knjižnica u 2019. iznosio je 42,2%. Ujedno, u ukupnim posjetima knjižničnim događanjima i radionicama čak 70% polaznika mlađe je od 18 godina.

Pisac Paulo Coelho jednom je lijepo je istaknuo: „Dijete uvijek može odrasloga naučiti trima stvarima: da bude veseo bez razloga, da bude uvijek nečim zabavljen i da se zna svom snagom zauzeti za ono što želi.“ Stoga, slobodno kopirajmo dječji *modus operandi* te ih svakodnevno usmjeravajmo kako bi izrasli u zdrava, slobodna i sretna bića! Jer, ulaganje u djecu najbolje je ulaganje u budućnost!

